Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

26. července 2017 *

„Řízení o předběžné otázce – Azylová politika – Směrnice 2013/32/EU – Články 12, 14, 31 a 46 – Listina základních práv Evropské unie – Článek 47 – Právo na účinnou soudní ochranu – Žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu – Možnost soudu rozhodnout bez nařízení výslechu žadatele“

Ve věci C-348/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunale di Milano (soud v Miláně, Itálie) ze dne 14. června 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 22. června 2016, v řízení

Moussa Sacko

proti

Commissione Territoriale per il riconoscimento della Protezione internazionale di Milano

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení M. Ilešič, předseda senátu, A. Prechal (zpravodajka), A. Rosas, C. Toader a E. Jarašiūnas, soudci,

generální advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za M. Sacko S. Santillim, avvocato,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s L. D’Asciou, avvocato dello Stato,

– za belgickou vládu C. Pochet a M. Jacobs, jako zmocněnkyněmi,

– za českou vládu J. Vláčilem a M. Smolkem, jako zmocněnci,

– za francouzskou vládu D. Colasem a E. Armoët, jako zmocněnci,

– za maďarskou vládu M. M. Tátrai, jakož i M. Z. Fehérem a G. Koósem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: italština.

– za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi M. Condou-Durande a C. Cattabriga, jako zmocněnkyněmi,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. dubna 2017,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o předběžné otázce se týká výkladu článků 12, 14, 31 a 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (Úř. věst. 2013, L 180, s. 60).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Moussou Sacko, státním příslušníkem Mali, a Commissione Territoriale per il riconoscimento della protezione internazionale di Milano (územní komise pro přiznání mezinárodní ochrany, Miláno, Itálie, dále jen „územní komise“) ve věci zamítnutí jeho žádosti o mezinárodní ochranu ve smyslu čl. 2 písm. b) směrnice 2013/32 touto komisí.

Právní rámec

Unijní právo

3 Směrnice 2013/32 stanoví společná řízení pro přiznávání a odnímání mezinárodní ochrany podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. 2011, L 337, s. 9).

4 Body 18 a 20 odůvodnění směrnice 2013/32 uvádějí:

„(18) Je v zájmu členských států i žadatelů o mezinárodní ochranu, aby bylo rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu přijato co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení.

[…]

(20) Za přesně stanovených okolností, z nichž je zřejmé, že žádost bude shledána neopodstatněnou, nebo pokud existují závažné obavy týkající se národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku, by měly mít členské státy možnost urychlit řízení o posouzení žádosti, zejména zavedením kratších avšak přiměřených lhůt pro některé procesní úkony, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení a účinný přístup žadatele k základním zásadám a zárukám stanoveným touto směrnicí.“

5 Článek 2 této směrnice, nadepsaný „Definice“, zní:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[…]

c) ‚žadatelem‘ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, která učinila žádost o mezinárodní ochranu, o níž dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;

[…].

f) ‚rozhodujícím orgánem' kvazisoudní nebo správní orgán členského státu příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a příslušný k přijímání rozhodnutí v prvním stupni v těchto případech;

[…]"

6 Článek 12 uvedené směrnice, nadepsaný „Záruky pro žadatele", který je obsažen v kapitole II této směrnice, jež je sama nadepsaná „Základní zásady a záruky", stanoví:

„1. S ohledem na řízení stanovená v kapitole III členské státy zajistí, aby se na všechny žadatele vztahovaly tyto záruky:

[…]

b) žadatelům je k dispozici tlumočník, kdykoli je to nutné, aby mohli příslušným orgánům předložit svůj případ. Členské státy musí poskytnout služby tlumočníka alespoň tehdy, pokud má být s žadatelem proveden pohovor, jak je uvedeno v článcích 14 až 17 a článku 34, a nelze-li bez těchto služeb zajistit přiměřenou komunikaci. V tomto případě a v ostatních případech, kdy příslušné orgány žadatele předvolají, musí být služby tlumočníka hrazeny z veřejných prostředků;

c) žadatelům nesmí být odepřena možnost komunikovat s Úřadem vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nebo jinou organizací poskytující právní poradenské nebo jiné poradenské služby žadatelům v souladu s vnitrostátním právem dotyčného členského státu;

d) žadatelé, případně jejich právní poradci nebo jiní poradci podle čl. 23 odst. 1, musí mít přístup k informacím podle čl. 10 odst. 3 písm. b) a k informacím poskytnutým odborníky podle čl. 10 odst. 3 písm. d), pokud rozhodující orgán zohlednil takové informace při rozhodování o jejich žádosti;

e) žadatelům je rozhodnutí rozhodujícího orgánu o jejich žádosti oznámeno v přiměřené době. Zastupuje-li žadatele právní poradce nebo jiný poradce, mohou členské státy vyrozumět o rozhodnutí místo žadatele tohoto právního poradce nebo jiného poradce;

[…]

2. S ohledem na postupy stanovené v kapitole V členské státy zajistí, aby se na všechny žadatele vztahovaly záruky, které jsou rovnocenné zárukám uvedeným v odst. 1 písm. b), c), d) a e)."

7 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Osobní pohovor", v odstavci 1 stanoví:

„Dříve než rozhodující orgán vydá rozhodnutí, poskytne se žadateli příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu s osobou, která je podle vnitrostátního práva k vedení takovéhoto pohovoru příslušná. Osobní pohovory o věcné stránce žádosti o mezinárodní ochranu vždy provádí pracovník rozhodujícího orgánu. Tímto odstavcem není dotčen čl. 42 odst. 2 písm. a)."

8 Podle článku 17 směrnice 2013/32, nadepsaného „Zpráva z osobních pohovorů a jejich záznam", platí:

„1. Členské státy zajistí, aby byla z každého osobního pohovoru vyhotovena podrobná věcná zpráva obsahující všechny skutkové prvky, nebo byl vyhotoven jeho přepis.

2. Členské státy mohou stanovit, že z osobního pohovoru bude pořízen zvukový nebo audiovizuální záznam. V případě, že je pořizován takový záznam z pohovoru, členské státy zajistí, aby byl záznam nebo jeho přepis k dispozici ve spisu žadatele.

[…]“

9 Článek 31, nadepsaný „Řízení o posouzení žádosti“, jímž začíná kapitola III, nadepsaná „Řízení v prvním stupni“, stanoví následující:

„1. Členské státy vyřizují žádosti o mezinárodní ochranu v řízení o posouzení žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami uvedenými v kapitole II.

2. Členské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti bylo skončeno co nejdříve, aniž by tím byla dotčena přiměřenost a úplnost posouzení.

3. Členské státy zajistí, aby řízení o posouzení žádosti bylo skončeno do šesti měsíců od podání žádosti.

[…]

8. Členské státy mohou stanovit, že se řízení o posouzení žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami stanovenými v kapitole II urychlí nebo uskuteční na hranicích nebo v tranzitním prostoru podle článku 43, pokud:

a) žadatel při předkládání své žádosti a jejím zdůvodňování uvedl pouze záležitosti, které nejsou důležité pro posouzení toho, zda může být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, nebo

b) žadatel pochází z bezpečné země původu ve smyslu této směrnice nebo

c) žadatel uvedl orgány v omyl tím, že předložil nepravdivé údaje nebo doklady nebo neposkytl důležité údaje nebo doklady ohledně své totožnosti nebo státní příslušnosti, které by mohly mít negativní dopad na rozhodnutí nebo

d) žadatel zničil doklady totožnosti nebo cestovní doklady, které by pomohly určit jeho totožnost nebo státní příslušnost, nebo se těchto dokladů ve zlém úmyslu pravděpodobně zbavil, nebo

e) žadatel uvedl zjevně nesouvislé a protichůdné, zjevně nepravdivé či očividně nepravděpodobné údaje, které jsou v rozporu s dostatečně ověřenými informacemi ze země původu, a jsou tudíž zjevně nepřesvědčivé, pokud jde o jeho tvrzení v souvislosti s tím, zda ho lze uznat za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice [2011/95], nebo

f) žadatel podal následnou žádost o mezinárodní ochranu, která není podle čl. 40 odst. 5 nepřípustná, nebo

g) žadatel podává žádost pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon dřívějšího anebo blížícího se rozhodnutí, které by vedlo k jeho vyhoštění, nebo

h) žadatel vstoupil na území členského státu protiprávně nebo si na něm protiprávně prodloužil svůj pobyt a podle okolností svého vstupu se bez řádného zdůvodnění buď co nejdříve nedostavil k orgánům, nebo nepodal žádost o mezinárodní ochranu, nebo

i) žadatel odmítá splnit povinnost nechat si odebrat otisky prstů […], nebo

j) žadatel může být ze závažných důvodů považován za hrozbu pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek členského státu nebo byl podle vnitrostátních právních předpisů ze závažných důvodů týkajících se veřejné bezpečnosti či veřejného pořádku vykonatelně vypovězen.

[…]“

10 Článek 32 odst. 2 směrnice 2013/32 stanoví:

„V případech nedůvodných žádostí, které se vztahují k některým z okolností uvedených v čl. 31 odst. 8, mohou členské státy považovat žádost za zjevně nedůvodnou, je-li to stanoveno vnitrostátními právními předpisy.“

11 Článek 46 této směrnice, nadepsaný „Právo na účinný opravný prostředek“, který představuje jediné ustanovení kapitoly V, jež je nadepsaná „Řízení o opravném prostředku“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby měl žadatel o mezinárodní ochranu právo na účinný opravný prostředek před soudem proti:

a) rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí:
   i) o tom, že je žádost nedůvodná, pokud jde o postavení uprchlíka nebo status doplňkové ochrany,
   ii) považovat žádost za nepřípustnou podle čl. 33 odst. 2,
   iii) vydaného na hranici nebo v tranzitním prostoru členského státu podle čl. 43 odst. 1,
   iv) o neprovedení posouzení podle článku 39;

b) zamítnutí návrhu na obnovené posuzování žádosti po jeho zastavení podle článků 27 a 28;

c) rozhodnutí o odnětí statusu mezinárodní ochrany podle článku 45.

[…]

3. Členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně.

[…]“

Italské právo

12 Z předkládacího usnesení vyplývá, že italské právo upravuje v oblasti mezinárodní ochrany správní fázi, v jejímž rámci odborná komise zkoumá žádosti, jež zahrnují vyslechnutí žadatele, a soudní fázi řízení, během níž žadatel, jehož žádosti nebylo vyhověno, může zamítavé rozhodnutí správního orgánu napadnout.

13 Předkládající soud uvádí, že v průběhu soudní fáze řízení může soud zamítnout žalobu nebo jí vyhovět, aniž je nezbytné vyslechnout žadatele, pokud již byl vyslechnut příslušným správním orgánem pro účely řízení o zkoumání žádosti. Toto řešení lze uplatnit především tehdy, jedná-li se o zjevně nedůvodné žádosti.

14 Tento výklad použitelných vnitrostátních norem podle předkládajícího soudu vychází zejména z článku 19 decreto legislativo n. 150 – Disposizioni complementari al codice di procedura civile in materia di riduzione e semplificazione dei procedimenti civili di cognizione, ai sensi dell’articolo 54

della legge 18 giugno 2009, n. 69. (legislativní nařízení č. 150 obsahující doplňková ustanovení k občanskému soudnímu řádu ke snížení počtu a zjednodušení občanských sporných řízení ve smyslu článku 54 zákona č. 69 ze dne 18. června 2009), ze dne 1. září 2011 (GURI č. 220 ze dne 21. září 2011), ve znění decreto legislativo n. 142 – Attuazione della direttiva 2013/33/UE recante norme relative all'accoglienza dei richiedenti protezione internazionale, nonché della direttiva 2013/32/UE, recante procedure comuni ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di protezione internazionale (legislativní nařízení č. 142, kterým se provádí směrnice 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu, a směrnice 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany) ze dne 18. srpna 2015 (GURI č. 214, ze dne 15. září 2015) (dále jen „legislativní nařízení č. 150/2011“).

15 Článek 19 odst. 9 legislativního nařízení č. 150/2011 stanoví:

„Soud do šesti měsíců od podání žaloby na základě důkazů existujících v době jeho rozhodování žalobu usnesením zamítne nebo žalobci přizná postavení uprchlíka nebo osoby, jíž se přiznává doplňková ochrana.“

16 Podle předkládajícího soudu má soudce možnost žalobu přímo zamítnout nebo jí vyhovět, zejména má-li za to, že důkazní materiál, který je již obsažen ve spisu, vede k řešení, na němž by nové vyslechnutí žalobce nemohlo nic změnit.

17 Předkládající soud v tomto ohledu upřesňuje, že jeho výklad byl potvrzen Corte suprema di cassazione (Kasační soud, Itálie), jenž usnesením ze dne 8. června 2016 rozhodl, že „v záležitosti řízení o mezinárodní ochraně soud nemá povinnost nařídit výslech žadatele o azyl.“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

18 Po příjezdu do Itálie dne 20. března 2015 podal M. Sacko bezprostředně žádost o mezinárodní ochranu. Dne 10. března 2016 územní komise, zřízená při Prefettura di Milano (prefektura v Miláně, Itálie), vyslechla M. Sacka ohledně jeho situace a důvodů této žádosti. Z toho vyplynulo, že k opuštění Mali M. Sacka vedlo vážné zhoršení jeho ekonomické situace.

19 Správním rozhodnutím, které bylo zúčastněnému doručeno dne 5. dubna 2016, zamítla územní komise žádost o mezinárodní ochranu podanou M. Sackem a rovněž mu odmítla poskytnout postavení uprchlíka, jakož i status přiznaný doplňkovou ochranou, přičemž uvedla, že tato žádost vycházela z čistě ekonomických důvodů, a nikoli z důvodů spojených s existencí pronásledování.

20 Moussa Sacko dne 3. května 2016 podal k předkládajícímu soudu žalobu na zrušení tohoto rozhodnutí, přičemž zopakoval důvody, které uvedl ve své žádosti o mezinárodní ochranu, a poskytl všeobecný popis situace v Mali, avšak neuvedl, jaký měla dopad na jeho osobní situaci.

21 Předkládající soud uvádí, že zamýšlí zamítnout žalobu podanou M. Sackem jako zjevně neopodstatněnou, aniž jej předtím vyslechl.

22 Na základě pochybností o souladu takového řešení s unijním právem, zejména s články 12, 14, 31 a 46 směrnice 2013/32, se však Tribunale di Milano (soud v Miláně, Itálie) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Musí být směrnice 2013/32 (zejména články 12, 14, 31 a 46) vykládána v tom smyslu, že připouští takové řízení, jako je italské řízení (upravené v čl. 19 odst. 9 legislativního nařízeni č. 150/2011), v němž soudní orgán, jemuž byla věc předložena žadatelem o azyl – jehož žádost po provedení úplného posouzení včetně vyslechnutí zamítl správní orgán pověřený posuzováním žádostí o azyl –

má možnost žalobu u soudu bez dalšího zamítnout, aniž musí žalobce znovu vyslechnout, je-li žaloba zjevně neopodstatněná a neexistuje žádná vyhlídka na změnu zamítavého rozhodnutí správního orgánu?“

K předběžné otázce

23 Podstatou předběžné otázky Tribunale di Milano (soud v Miláně) je, zda směrnice 2013/32, zejména její články 12, 14, 31 a 46, musí být vykládány v tom smyslu, že brání tomu, aby vnitrostátní soud, jemuž byla předložena žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti o mezinárodní ochranu, zamítl uvedenou žalobu, aniž žadatele vyslechne, zejména když tohoto žadatele již vyslechl správní orgán a na základě skutkových okolností není pochyb o opodstatněnosti tohoto zamítavého rozhodnutí.

24 Nejprve je třeba uvést, jak zdůrazňuje předkládající soud, že žádné z ustanovení, o jejichž výklad tento soud žádá, výslovně neukládá soudu, jemuž byl předložen opravný prostředek podle článku 46 směrnice 2013/32, aby v rámci tohoto řízení nařídil jednání.

25 Zaprvé článek 12 směrnice 2013/32, který je obsažen v kapitole II této směrnice, nadepsané „Základní zásady a záruky“, totiž stanoví záruky přiznané žadatelům a v odstavci 1 výslovně rozlišuje mezi zárukami použitelnými pouze na řízení stanovená v kapitole III této směrnice, nadepsané „Řízení v prvním stupni“, na straně jedné, a v odstavci 2 mezi zárukami použitelnými na řízení upravená v kapitole V uvedené směrnice, nadepsané „Řízení o opravném prostředku“, na straně druhé. Ačkoli je v čl. 12 odst. 2 této směrnice upřesněno, že „členské státy zajistí, aby se na všechny žadatele vztahovaly záruky, které jsou rovnocenné zárukám uvedeným v odst. 1 písm. b), c), d) a e)“, právo žadatele na předložení vyjádření v rámci ústního řízení není mezi tyto taxativně uvedené záruky zahrnuto.

26 Zadruhé je pravda, že článek 14 směrnice 2013/32, který se rovněž nachází v kapitole II této směrnice, ukládá rozhodujícímu orgánu, aby před vydáním rozhodnutí poskytl žadateli o azyl příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o azyl s osobou, která je podle vnitrostátních právních předpisů příslušná k vedení takovéhoto pohovoru. Ze znění téhož ustanovení ve spojení s čl. 2 písm. f) směrnice 2013/32 však vyplývá, že toto ustanovení se vztahuje výhradně na orgán příslušný k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu a příslušný k přijímání rozhodnutí v těchto případech v prvním stupni, a neuplatní se tedy na řízení o opravném prostředku.

27 Zatřetí čl. 31 odst. 3 směrnice 2013/32, jenž je obsažen v kapitole III této směrnice, nadepsaný „Řízení v prvním stupni“, stanoví, že tato řízení v zásadě musí být ukončena do šesti měsíců od podání žádosti, aniž je dotčena možnost prodloužení této lhůty z důvodů popsaných v čl. 31 odst. 3 a 4 této směrnice. Článek 31 odst. 8 uvedené směrnice členským státům umožňuje v taxativně uvedených případech stanovit, že se řízení o posouzení žádosti v souladu se základními zásadami a zárukami stanovenými v kapitole II téže směrnice urychlí nebo uskuteční na hranicích nebo v tranzitním prostoru. Totéž platí zejména tehdy, pokud žadatel uvedl pouze informace, které nejsou důležité pro posouzení toho, zda může být uznán za osobu požívající mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU.

28 Začtvrté a na posledním místě, článek 46 směrnice 2013/32, který je jediným ustanovením kapitoly V této směrnice, nadepsané „Řízení o opravném prostředku“, stanoví právo na účinný opravný prostředek před soudem proti rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, včetně rozhodnutí, která jeho žádost prohlašují za zjevně nedůvodnou nebo nepřípustnou. Na základě čl. 46 odst. 3 uvedené směrnice členské státy pro dosažení souladu s tímto právem zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Nicméně ani článek 46 směrnice 2013/32, ani žádné jiné ustanovení této směrnice nestanoví nařízení jednání před soudem, kterému byl předložen opravný prostředek.

29 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora přísluší soudům členských států na základě zásady loajální spolupráce uvedené v čl. 4 odst. 3 SEU zajistit soudní ochranu práv, která procesním subjektům vyplývají z unijního práva, přičemž čl. 19 odst. 1 SEU kromě toho členským státům ukládá povinnost zajistit prostředky nezbytné k zajištění účinné právní ochrany v oblastech pokrytých právem Unie (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, Lesoochranárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, bod 50, jakož i v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. února 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, bod 30 a citovaná judikatura).

30 Tato povinnost uložená členským státům odpovídá právu zakotvenému v čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), nadepsaném „Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces“, podle něhož má každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, právo na účinné prostředky nápravy před soudem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. května 2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, bod 44).

31 Z toho plyne, že vlastnosti opravného prostředku upraveného v článku 46 směrnice 2013/32 musí být definovány v souladu s článkem 47 Listiny, který je potvrzením zásady účinné soudní ochrany [obdobně pokud jde o článek 39 směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka (Úř. věst. 2005, L 326, s. 13), viz rozsudek ze dne 17. prosince 2015, Tall, C-239/14, EU:C:2015:824, bod 51].

32 Uvedená zásada účinné soudní ochrany práv, která pro jednotlivce vyplývají z unijního práva, je tvořena různými prvky, mezi něž patří zejména právo na obhajobu, zásada „rovnosti zbraní“, právo na přístup k soudům a právo poradit se, být obhajován a být zastupován (rozsudek ze dne 6. listopadu 2012, Otis a další, C-199/11, EU:C:2012:684, bod 48).

33 Pokud jde na straně jedné o řízení v prvním stupni upravená v kapitole III směrnice 2013/32, je třeba připomenout, že správní orgány členských států, jestliže přijímají opatření, která spadají do působnosti unijního práva mají v zásadě povinnost dodržovat práva na obhajobu osob, kterým jsou určena rozhodnutí, která významně ovlivňují jejich zájmy (rozsudky ze dne 10. září 2013, G. a R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 35, jakož i ze dne 11. prosince 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, bod 40).

34 Soudní dvůr zejména rozhodl, že právo být vyslechnut, které je nedílnou součástí práva na obhajobu, jež je obecnou zásadou unijního práva, zaručuje každému možnost užitečným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení před přijetím každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout jeho zájmů (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 11. prosince 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, body 34 a 36, jakož i ze dne 9. února 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, body 25 a 31).

35 V tomto ohledu cílem pravidla, podle kterého osobě, jíž je určeno rozhodnutí nepříznivě zasahující do jejího právního postavení, musí být umožněno se vyjádřit před přijetím tohoto rozhodnutí, je zejména to, aby tato osoba mohla opravit chybu nebo uplatnit takové skutečnosti týkající se své osobní situace, jež mohou ovlivnit, zda rozhodnutí bude, či nebude přijato nebo jaký bude mít obsah (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. listopadu 2014, Mukarubega, C-166/13, EU:C:2014:2336, bod 47, a ze dne 11. prosince 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, bod 37, jakož i citovaná judikatura).

36 Pokud jde na straně druhé o řízení o opravném prostředku upravené v kapitole V směrnice 2013/32, k zajištění toho, aby využití takového práva bylo účinné, je třeba, aby vnitrostátní soud mohl ověřit opodstatněnost důvodů, které vedly příslušný správní orgán k závěru, že žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná nebo zneužívající (obdobně pokud jde o směrnici 2005/85, viz rozsudek ze dne 28. července 2011, Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, bod 61).

37 V projednávané věci je přitom třeba konstatovat, že nevyslechnutí žadatele v takovém řízení o opravném prostředku, jako je řízení upravené v kapitole V směrnice 2013/32, představuje omezení práv na obhajobu, která jsou součástí zásady účinné soudní ochrany zakotvené v článku 47 Listiny.

38 Podle ustálené judikatury Soudního dvora taková základní práva, jako je právo na obhajobu, včetně práva být vyslechnut, však nejsou absolutními výsadami, nýbrž mohou být omezena za podmínky, že tato omezení skutečně odpovídají cílům obecného zájmu sledovaným dotčeným opatřením a vzhledem k sledovanému cíli nepředstavují nepřiměřený a neúnosný zásah, jímž by byla ohrožena samotná podstata takto zaručených práv (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 10. září 2013, G. a R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 33; ze dne 11. prosince 2014, Boudjlida, C-249/13, EU:C:2014:2431, bod 43, jakož i ze dne 7. července 2016, Lebek, C-70/15, EU:C:2016:524, bod 37).

39 Výklad práva být vyslechnut, zaručeného v článku 47 Listiny, podle něhož toto právo nemá absolutní charakter, je podpořen judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, jelikož první a druhý pododstavec tohoto článku odpovídají čl. 6 odst. 1 a článku 13 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (rozsudek ze dne 30. června 2016, Toma a Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci, C-205/15, EU:C:2016:499, body 40 a 41, jakož i citovaná judikatura).

40 V tomto ohledu Soudní dvůr již uvedl, že čl. 6 odst. 1 této úmluvy neukládá absolutní povinnost nařídit veřejné jednání a nezbytně nevyžaduje konání jednání ve všech řízeních, a rozhodl, že ani čl. 47 druhý pododstavec Listiny, ani žádné jiné její ustanovení takovou povinnost neukládají (rozsudek ze dne 4. června 2015, Andechser Molkerei Scheitz v. Komise, C-682/13 P, nezveřejněný, EU:C:2015:356, bod 44, odkazující na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 23. listopadu 2006, Jussila c. Finsko, CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, § 41).

41 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že porušení práva na obhajobu a práva na účinnou mezinárodní ochranu musí být posuzováno v závislosti na specifických okolnostech každého konkrétního případu, zejména na povaze dotčeného aktu, kontextu jeho přijetí a právních pravidlech upravujících dotyčnou oblast (rozsudek ze dne 18. července 2013, Komise a další v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P a C-595/10 P, EU:C:2013:518, bod 102, jakož i v tomto smyslu rozsudek ze dne 9. února 2017, M, C-560/14, EU:C:2017:101, bod 33).

42 V projednávané věci povinnost, kterou má podle čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32 příslušný soud provést úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle této směrnice, s přihlédnutím k úzké vazbě mezi řízením o opravném prostředku a řízením v prvním stupni, které mu předcházelo, během něhož musí být žadateli poskytnuta příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s článkem 14 uvedené směrnice.

43 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že jelikož musí být zpráva z osobního pohovoru nebo jeho přepis podle čl. 17 odst. 2 směrnice 2013/32 k dispozici ve spisu, obsah této zprávy nebo tohoto přepisu představuje pro příslušný soudu důležitý materiál pro jeho posouzení, neboť tento soud provádí úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky podle čl. 46 odst. 3 této směrnice.

44 Jak uvedl generální advokát v bodech 58 a 59, jakož i v bodech 65 až 67 svého stanoviska, plyne z toho, že nutnost, aby soud, jemuž byla předložena žaloba, vyslechl žadatele, musí být posuzována ve světle jeho povinnosti provést úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky ve smyslu čl. 46 odst. 3 této směrnice, za účelem účinné soudní ochrany práv a zájmů žadatele. Pouze v případě, že uvedený soud má za to, že takové posouzení může provést pouze na základě údajů ve spise, a to včetně zprávy z osobního pohovoru nebo jeho přepis se žadatelem v řízení v prvním stupni, může se rozhodnout, že upustí od výslechu žadatele v rámci žaloby, jež mu byla předložena. Za takových okolností totiž možnost upustit od nařízení jednání odpovídá zájmu členských států i žadatelů

o mezinárodní ochranu uvedeném v bodě 18 odůvodnění této směrnice, aby bylo rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu přijato co možná nejdříve, aniž by tím bylo dotčeno provedení přiměřeného a úplného posouzení.

45 Naproti tomu, má-li soud, jemuž byla předložena žaloba, za to, že je nutné žadatele vyslechnout, aby mohl provést požadované úplné a *ex nunc* posouzení, představuje takový výslech nařízený uvedeným soudem procesní úkon, od něhož nelze upustit z důvodů urychlení řízení uvedených v bodech 20 odůvodnění směrnice 2013/32. Jak totiž uvedl generální advokát v bodě 67 svého stanoviska, ačkoli tento bod odůvodnění připouští, aby členské státy v některých případech urychlily přezkumné řízení, zejména když žádost může být nedůvodná, neumožňuje upustit od provedení úkonů, které jsou nevyhnutelné pro zajištění práva na účinnou soudní ochranu žalobce.

46 V případě takové zjevně nedůvodné žádosti ve smyslu čl. 32 odst. 2 směrnice 2013/32, jako je žádost dotčená v původním řízení, je povinnost soudu provést úplné a *ex nunc* posouzení podle čl. 46 odst. 3 této směrnice v zásadě splněna, když tento soud zohlední spisy účastníků řízení předložené soudu, u něhož bylo zahájeno řízení o opravném prostředku, jakož i objektivní údaje uvedené ve správním spisu z řízení v prvním stupni, včetně případné zprávy z pohovoru nebo jeho přepisu, který byl uskutečněn v rámci tohoto řízení.

47 Tento závěr je podpořen judikaturou Evropského soudu pro lidská práva, podle níž není konání jednání nezbytné, když věc nevyvolává skutkové nebo právní otázky, které nelze náležitě vyřešit na základě spisu a písemných vyjádření účastníků řízení (rozsudek ze dne 4. června 2015, Andechser Molkerei Scheitz v. Komise, C-682/13 P, nezveřejněný, EU:C:2015:356, bod 46, odkazující na rozsudek ESLP ze dne 12. listopadu 2002, Döry c. Švédsko, CE:ECHR:2002:1112JUD002839495, § 37).

48 Ačkoli článek 46 směrnice 2013/32 neukládá soudu, jemuž byla předložena žaloba proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu, aby vyslechl žadatele za všech okolností, neopravňuje nicméně vnitrostátního zákonodárce k tomu, aby tomuto soudu bránil v nařízení jednání poté, co dospěje k závěru, že informace získané při osobním pohovoru vedeném v průběhu řízení v prvním stupni jsou nedostatečné, takže bude považovat za nezbytné nařídit takový výslech pro účely úplného a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky podle čl. 46 odst. 3 této směrnice.

49 S přihlédnutím k předchozím úvahám musí být směrnice 2013/32, a zejména její články 12, 14, 31 a 46, ve spojení s článkem 47 Listiny vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní soud, jemuž byla předložena žaloba, kterou je napadáno rozhodnutí o zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti o mezinárodní ochranu, uvedenou žalobu zamítl bez vyslechnutí žadatele, když na základě skutkových okolností není pochyb o opodstatněnosti tohoto rozhodnutí za předpokladu, že v řízení v prvním stupni byla žadateli poskytnuta příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s článkem 14 této směrnice a zpráva z tohoto pohovoru nebo přepis tohoto pohovoru v případě, že se uskutečnil, byly vloženy do spisu v souladu s čl. 17 odst. 2 uvedené směrnice a dále že soud, k němuž byla podána žaloba, může nařídit takový výslech, pokud to považuje za nezbytné pro účely úplného a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky podle čl. 46 odst. 3 téže směrnice.

K nákladům řízení

50 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a zejména její články 12, 14, 31 a 46, ve spojení s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie vykládána v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní soud, jemuž byla předložena žaloba, kterou je napadáno rozhodnutí o zamítnutí zjevně nedůvodné žádosti o mezinárodní ochranu, uvedenou žalobu zamítl bez vyslechnutí žadatele, když na základě skutkových okolností není pochyb o opodstatněnosti tohoto rozhodnutí za předpokladu, že v řízení v prvním stupni byla žadateli poskytnuta příležitost k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s článkem 14 této směrnice a zpráva z tohoto pohovoru nebo přepis tohoto pohovoru v případě, že se uskutečnil, byly vloženy do spisu v souladu s čl. 17 odst. 2 uvedené směrnice a dále že soud, k němuž byla podána žaloba, může nařídit takový výslech, pokud to považuje za nezbytné pro účely úplného a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky podle čl. 46 odst. 3 téže směrnice.

Podpisy.